

Tartu Ülikool
Sotsiaalteaduste valdkond
Haridusteaduste instituut
Humanitaar- ja sotsiaalainete õpetamine põhikoolis õppekava

Veronika Levchenko
IDA-VIRUMAA PIIRKONNA VENE EMAKEELEGA ÕPILASTE SUHTUMINE JA
VALMISOLEK TÄIELIKULT EESTIKEELSELE HARIDUSELE ÜLEMINEKUKS JA NEID
MÕJUTAVAD TEGURID
Bakalaureusetöö

Juhendajad: õpetaja Tiina Tubli, kaasprofessor Liina Lepp

Tartu 2024

Kokkuvõte

Ida-Virumaa piirkonna vene emakeelega õpilaste suhtumine ja valmisolek täielikult eestikeelsele haridusele üleminekuks ja neid mõjutavad tegurid

Uuringu eesmärk oli selgitada välja Ida-Virumaa 6. ja 7. klassi vene emakeelega õpilaste arvamustele tuginedes nende suhtumine ja valmisolek täielikult eestikeelsele haridusele üleminekuks ja tegurid, mis mõjutavad õpilaste sõnul nende suhtumist ja valmisolekut. Uuring viidi läbi Ida-Virumaa kooliõpilaste seas ja selles osales seitse 6. ja 7. klassi vene emakeelega õpilast. Tegemist on kvalitatiivse uuringuga, seetõttu viidi läbi poolstruktureeritud intervjuud. Tulemused näitasid, et suhtumine ja valmisolek üleminekusse varieerus. Tuvastati ka tegurid, mis õpilaste arvates mõjutavad nende suhtumist ja valmisolekut: õpetajate kompetentsus, mitmekesisus hariduses, tuleviku perspektiivid, piirkonna keeleseisund, vanemate toetus, täiendav keeleõpe ning piisav ettevalmistusaeg.

Võtmesõnad: õpilaste suhtumine, õpilaste valmisolek, eestikeelsele haridusele üleminek, piirkonna keeleseisund

Abstract

Attitudes and readiness of Russian-speaking students in the Ida-Virumaa region to transition to full Estonian-language education and the factors influencing them.

The aim of the study was to find out 6th and 7th grade Russian-speaking Ida-Viru County students' attitudes and readiness for the transition to full Estonian education and the factors that affect their attitudes and readiness according to their opinions. The study was carried out among school students in Ida-Viru County and involved seven 6th and 7th grade Russian-speaking students. This is a qualitative study, therefore interviews were used to collect data. The results showed different attitudes towards the transition and different levels of readiness of students. Factors that students perceived as affecting their attitudes and readiness were identified: teacher competence, diversity in education, future perspectives, language status in the area, parental support, additional language learning and enough preparation time.

Keywords: attitudes of students, readiness of students, transition to Estonian-language education, language status of the region

Sisukord

Sissejuhatus.....	4
Teoreetiline ülevaade.....	5
Ida-Virumaa piirkonna keeleseisund.....	5
Eestikeelsele haridusele üleminek.....	5
Metoodika.....	7
Valim.....	8
Andmekogumine.....	8
Andmeanalüüs.....	9
Tulemused.....	10
Õpilaste suhtumine üleminekusse.....	10
Õpilaste valmisolek üleminekuks eestikeelsele haridusele.....	11
Tegurid mis mõjutavad õpilaste suhtumist ja valmisolekut.....	12
Arutelu.....	14
Autorsuse kinnitus.....	16
Kasutatud kirjandus.....	17
Lisad.....	20
Lisa 1. Lapsevanemate nõusoleku vorm.....	20
Lisa 2. Intervjuu kava eesti keeles.....	21
Lisa 3. Intervjuu kava vene keeles.....	23

Sissejuhatus

Haridus- ja Teadusministeeriumi (2022a) sõnul on Rahvusvaheline Õpilaste Õpitulemuslikkuse hindamisprogrammi (PISA) ja Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni (OECD) uuringu tulemused näidanud, et Eesti pakub kõrgeimal tasemel venekeelset haridust maailmas, kuid see jääb eestikeelse haridusega võrreldes keskmiselt ühe õppeaasta võrra maha. Lisaks toob Haridus- ja Teadusministeerium (2022a) välja, et puudub kaasaegne venekeelne õppevara ja vene õppekeelega koolidele ei ole õpetajaid ette valmistatud juba aastakümneid.

Eestis ei ole praktiline ega jätkusuutlik hoida paralleelseid täieulatuslikke haridussüsteeme kahe erineva keele baasil. Nimelt, Eesti inimarengu aruandes 2016/2017 (Eesti Koostöö Kogu, *s.a.*) juhitakse tähelepanu sellele, et keelepõhine segregatsioon viib ühiskonna lõhestumiseni, mis omakorda suurendab märgatavat ebavõrdsust. Näiteks, kui enamus eestikeelsete põhikoolide lõpetajatest jätkab gümnaasiumis, siis vene õppekeelega põhikooli lõpetanud noored valivad sagedamini kutseõppe. Selle põhjuseks võib olla vähene keeleoskus, mille tõttu ei saada või juleta gümnaasiumisse kandideerida (Eesti Koostöö Kogu, *s.a.*). Vastavalt koalitsioonileppega kehtestatud ajakavale, toimub 2024. aastal üleminek eestikeelsele haridusele alustades lasteaedadest ja 1. ning 4. klassist (Haridus- ja Teadusministeerium, 2022a).

Vene kooli korraldamine Eestis on olnud aktuaalne alates taasiseseisvumisest (Vahtramäe, 2023). Hoolimata sellest, et eesti keel on riigikeel, elab Eesti territooriumil suur hulk inimesi, kelle emakeel on vene keel – 2021. aasta seisuga 382 155 elanikku (Statistikaamet, 2021). Kõige enam levinud on vene keel Ida-Virumaa piirkonna linnades (Lukk *et al.*, 2017). Mõnedes Ida-Virumaa linnades on eesti keele tase kõrgem kui teistes. Näiteks 2021. aasta põhikooli eesti keele teise keelena lõpueksamite tulemustest Ida-Virumaal on kõige paremas seisus Jõhvi vald, kuna B1 (kõrgem tase; keeletasemete kohta vt täpsemalt Keeleseadus (2011) lisa 1) taseme saavutasid 92,7% põhikooli lõpetajatest. Madalaim B1 taseme saavutanute hulk on Sillamäel (32%) (Eksamite infosüsteem, 2022).

Varasema uuringu põhjal (Memberg, 2022) on teada, et osa uuritavatest lapsevanematest süüdistab koole ja haridussüsteemi selles, et Ida-Virumaa laste eesti keele tase pole piisavalt kõrge. Ametnikud väidavad, et õpilastel puudub piisav eesti keele oskus õpetajate puuduliku eesti keele oskuse (isegi B2 tasemel) tõttu (Memberg, 2022). Hilisem ülevaade seevastu õpilaste hoiakutest ja valmisolekust töö autorile teadaolevalt puudub, samas kui õpilased on need, keda muutus enim puudutab. Seetõttu on kasulik selgitada välja laste arvamused ja hoiakud. Selle

teabe abil saaksid haridustöötajad paremini mõista, kuidas toimetada selleks, et aidata lapsi nende ettevalmistamisel ja kohanemisel eestikeelse haridusega.

Teoreetiline ülevaade

Ida-Virumaa piirkonna keeleseisund

Nagu eelpool mainitud, on Eestis arvestatav hulk elanikkonnast vene emakeelega. 1998. aastal ei osanud enamik venekeelsest elanikkonnast muid keeli peale vene keele ning üldises pildis erines olukord Eestis selle poolest, et nooremad venekeelsed elanikud omasid madalamat eesti keele oskust võrreldes oma rahvuskaaslastega (Vahtramäe, 2023).

Vene keel on kõige rohkem levinud Ida-Virumaa linnades ning just Ida-Virumaal on vene emakeelega elanike seas madalaim eesti keele oskus (Lukk et al., 2017). See olukord on osaliselt tingitud Ida-Virumaa asukohast Eesti ja Venemaa piiril ning teatud ajalooliste sündmuste tagajärjel (Altosaar, *s.a.*). Nõukogude okupatsiooni ajal tõrjuti eestlasi järk-järgult välja Ida-Virumaa põhjaosa suurtest linnadest ja enne Eesti iseseisvuse taastamist 1989. aastal moodustasid eestlased vaid 18% kogu maakonna 221 000 elanikust. 2014. aastal oli see pilt peaaegu muutumatu – 149 000 elanikust oli eestlasi ainult 19,5% (Altosaar, *s.a.*).

Piirkonniti erineb Eesti elanike keeleoskus oluliselt vastavalt nende kuuluvusele eesti või vene rahvuse hulka. 2020. aastal oli Ida-Virumaal elavatest teise rahvuse esindajatest ainult viiendikul aktiivne eesti keele oskus. Samas Tallinna teise rahvuse esindajatest valdas eesti keelt umbes pool, mis on märkimisväärselt paranenud võrreldes 2008. aastaga, mil see näitaja oli 35% (Kultuuriministeerium, 2020).

Eestikeelsele haridusele üleminek

Eesti haridussüsteem järgib elukestva õppe põhimõtet, tagades, et kõik inimesed saaksid õppida kogu elu jooksul vastavalt oma vajadustele ja võimetele (Haridusportaal Edu, *s.a.*). Eesti koolides ja lasteaedades õpib palju lapsi, kelle emakeel erineb õppekeelest ja mitmekeelsete laste arv meie haridussüsteemis suureneb pidevalt (Haridus- ja Noorteamet, 2024). Eestikeelse kooli valimise üks oluline motiiv muu kodukeelega perede jaoks on seotud sooviga parandada eesti keele oskust. Läbi selle loodetakse saavutada kvaliteetsem haridus ning integreeruda ühiskonda kiiremini (Haridus- ja Teadusministeerium, 2022b). Tuginedes statistikale 96% eestlastest ja 81% teistest rahvustest esindajatest toetasid eesti keele õppe algust juba lasteaias või põhikoolis ning

venekeelsele õppele toetus on vähenenud. Erineva emakeelega laste ühisesse õppesse suhtus positiivselt vastavalt 81% eestlastest ja 79% teistest rahvustest esindajatest (Mägi *et al.*, 2020). Kuid teisalt on Voog jt (2023) välja toonud, et venekeelsed elanikud on eestlastest ettevaatlikumad ja palju pessimistlikumad eestikeelsele haridusele ülemineku suhtes. Nii eestlased kui ka teised elanikud nõustuvad, et peamiseks probleemiks on õpetajate ja tugipersonali puudus koolides. Venekeelsed lapsevanemad on eestlastest rohkem mures ka ülemineku praktiliste ettevalmistuste pärast, eriti seoses koolide ja õpilaste varustamisega õppematerjalide ja -vahenditega, mis aitaksid õpetajatel ja vanematel paremini toime tulla. Samuti tuntakse muret selle pärast, kas õpetajad on piisavalt ettevalmistatud õpetama mitmekeelsetes klassides (Voog *et al.*, 2023).

Eestis on siiani kasutatud erinevaid lähenemisviise erineva emakeelega õpilaste eesti keele oskuse arendamiseks. Lapse kohanemisel uue keskkonnaga on oluline roll eesti keele õppimisel. Eesti lasteaedades rakendatakse keelekümbluse meetodit, mis soodustab mitmekeelsuse arengut – laps omandab eesti keele oskuse, säilitades samal ajal oma emakeeleoskuse (Haridusportaal Edu, *s.a.*). Keelekümbel on Eesti koolides juba palju aastad praktiseeritud metoodika (Schmidt-Liu, 2018). Keelekümbeluse käigus omandatakse teise keele ulatuslikum sõnavara, võimaldades sujuvamat vestlust, keerukamate lausete kasutamist ja vähendades kõnes pause (Freed *et al.*, 2004). Selle meetodi edukust kinnitab Eestis 2007-2008 läbiviidud keelekümbelusuuring, mis näitas, et keelekümbelusklassides on õpitulemused paremad mitte ainult keeltes, vaid kõigis õppeainetes (Sau-Ek *et al.*, 2008).

Samuti kasutatakse Eestis aktiivselt ka LAK-õpet. Lõimitud aine- ja keeleõpe ehk LAK-õpe, pakub tõhusat võimalust omandada võõrkeelt, kasutades seda keelt teiste ainete õppimisel (Mehisto *et al.*, 2010). LAK-õppes on fookus suunatud keele, aine ja õpioskuste omandamisele. See tähendab, et lasteaias või koolis õpetatakse näiteks matemaatikat, muusikat või kunsti sihtkeeles, mis ei ole laste emakeel. Ainealased eesmärgid toetavad LAK-õppes keeleõppe eesmärkide saavutamist (Mehisto *et al.*, 2010). LAK-õpe on populaarne keeleõppemeetod oma efektiivsuse tõttu ja paljud uuringud seda toetavad. Näiteks Kreekas läbi viidud uuring näitas, et õpilased tajuvad LAK-õpet tõhusamana ja motiveerivamana, sest see võimaldab neil keelt autentselt harjutada (Chostelidou & Gora, 2013). Eestikeelsele haridusele üleminekuks hakkab kehtima alates 2024/2025 õppeaastast ja kestab kuni 2030. aastani. Õppeaastal 2024/2025 hakkavad kõigi Eesti koolide esimese ja neljanda klassi

õpilased õppima täielikult eesti keeles ja ühtsete ainekavade alusel (Haridus- ja Teadusministeerium, 2022a). Haridus- ja Teadusministeerium (2022a) on eraldanud koolipidajatele 2,27 miljonit eurot spetsiaalset toetust, et aidata haridusasutustel valmistuda üleminekuks eestikeelsele õppele, mis toimub 1. septembril 2024. Toetuse abil on võimalik soetada õppevahendeid nii eestikeelsele õppele üle minemist ettevalmistavate rühmade lastele kui ka esimese ja neljanda klassi õpilastele, sealhulgas Ukrainast saabunud ja Eestisse tagasipöördunud lastele ja õpilastele.

Haridus- ja Teadusministeerium (2022b) on välja toonud, et venekeelsetes koolides, kus esimeses kooliastmes oli eesti keele õpetus minimaalne, on üleminekuks vaja rohkem toetust ja nõustamist. Koolides, kus on kasutatud keelekümblusmetoodikat, seisneb üleminek eestikeelsele õppele peamiselt selles, et tuleb suurendada eesti keeles õpitavate ainete õpetamise mahtu. Praegustes vene õppekeelega koolides on võimalik kasutada keelekümblusprogrammi kogemust (Haridus- ja Teadusministeerium, 2022b).

Membergi (2022) uuringus osalenud lapsevanemate arvates on Ida-Virumaa laste eesti keele tase ebapiisav ning nad süüdistavad selles koole ja haridussüsteemi. Samas ei ole autorile teadaolevalt uuringuid teada õpilaste hoiakute ja valmisoleku kohta ning puudub ka teadmine selle kohta, mis mõjutab õpilaste sõnul nende suhtumist ja valmisolekut (täielikult eestikeelsele haridusele üleminekul). Sellest tulenevalt on uuringu eesmärk selgitada välja Ida-Virumaa 6. ja 7. klassi vene emakeelega õpilaste arvamuste tuginedes nende suhtumine ja valmisolek täielikult eestikeelsele haridusele üleminekuks ja tegurid, mis mõjutavad õpilaste sõnul nende suhtumist ja valmisolekut. Uurimistöö eesmärgi täitmiseks sõnastati järgmised uurimisküsimused:

- Milline on Ida-Virumaa piirkonna vene emakeelega õpilaste suhtumine täielikult eestikeelsele haridusele üleminekusse?
- Milline on Ida-Virumaa piirkonna vene emakeelega õpilaste valmisolek üleminekuks täielikule eestikeelsele haridusele (nende endi arvamuste tuginedes)?
- Mis tegurid õpilaste sõnul mõjutavad nende suhtumist ja valmisolekut täielikule eestikeelsele haridusele üleminekusse?

Metoodika

Bakalaureusetöös kasutati kvalitatiivset uurimisviisi, mis annab võimaluse anda ülevaade inimeste suhtumisest ja valmisolekust. See meetod oli valitud, sest kvalitatiivsed meetodid

võimaldavad suunata tähelepanu inimeste isiklikele kogemustele ja tegevustele (Strömpl, *s.a.*) ja see on antud uuringu jaoks väga oluline.

Valim

Valimi moodustamiseks kasutati eesmärgipärase valimi moodustamise strateegiat. See tähendab, et valimise kaasatakse uuritavad ettevatsetult lähtudes kindlatest kriteeriumidest (Rämmer, 2014). Uuringu käigus viidi läbi intervjuud 6.-7. klasside vene emakeelega õpilaste seas Narvas, Jõhvis, Kohtla-Järvel ja Sillamäel asuvates koolides. Uuringusse kaasati 7 õpilast, kes õppisid vene koolides või osaliselt vene koolides. Tingimuseks oli ka see, et õpilased on kasvanud vene emakeelega peredes.

Intervjuudes osalesid kolm tüdrukut ja neli poissi vanuses 12-14 viiest erinevast koolist. Uuritavateni jõuti isiklike kontaktide kaudu. Vastavalt eetika nõuetele, võeti lapsevanematelt kirjalik nõusolek (vt Lisa 1) lapse intervjuus osalemise kohta, tuues informeeritud nõusoleku vormis välja selle, et intervjuu on konfidentsiaalne ja tulemusi esitakse anonüümsetena. Lisaks lapsevanematele allkirjastasid ka õpilased informeeritud nõusoleku vormi.

Andmekogumine

Andmeid koguti poolstruktureeritud intervjuudega. Poolstruktureeritud intervjuu läbiviimine tähendab, et üldine intervjuu kava oli ettevalmistatud, kuid küsimuste järjekord võis intervjuu käigus muutuda (Lepik, 2014). Poolstruktureeritud intervjuu vorm valiti seetõttu, et poolstruktureeritud intervjuud pakuvad tasakaalu struktuuri ja paindlikkuse vahel. Intervjuu kava (vt Lisa 2) oli koostatud tuginedes uurimisküsimustele ning koosnes kuuest teemaplokist: soojendavad küsimused (näide: “Kuidas on Sinu päev läinud?”), sissejuhatavad küsimused (näide: Kas Sa tead, et alates 2024. aastast lähevad kõik Eestis olevad venekeelsed koolid 1. ja 4. klassides üle täielikult eestikeelsele õppele?”), küsimused mis on seotud laste suhtumisega üleminekusse (näide: “Kuidas Sina sellesse suhtud, et järgmisel aastal peavad kõik õpilased Eestis hakkama 1. ja 4. klassis õppima eesti keeles?”), küsimused mis on seotud laste valmisolekuga (näide: “Kui mõtled sellele, et alustaksid järgmisel aastal õppimist eesti keeles, siis kui valmis Sa selleks oled?”), küsimused mõjutavate tegurite kohta (näide: “Mis on see, mis mõjutab Sinu suhtumist eesti keeles õppimisele?”) ja taustaküsimused.

Andmekogumise kvaliteedi suurendamiseks viidi läbi üks prooviintervjuu.

Prooviintervjuu eesmärk oli testida intervjuuküsimuste sobivust, kontrollides, kas koostatud küsimused on intervjuueeritavatele arusaadavad ning kas nende abil on võimalik saavutada vastused uurimisküsimustele (Virkus, 2016). Prooviintervjuud ei kaasatud põhiuuringusse. Intervjuud viidi läbi Zoom'i kaudu ning vene keeles (vt Lisa 3) ehk õpilaste emakeeles, selleks et lapsed saaksid väljendada enda mõtteid vabalt ja suurema täpsuse astmega kui nad teeksid seda eesti keeles. Intervjuude kestus oli 30-40 minutit. Et suurendada andmekogumise kvaliteeti, intervjuud salvestati. Andmeid hoitakse zip-kaustas, mis on kaitstud parooliga ja kustutatakse peale lõputöö kaitsmist.

Andmeanalüüs

Uuringu andmeanalüüsi läbiviimiseks kasutati kvalitatiivse induktiivse sisuanalüüsi meetodit. Induktiivses lähenemises andmeanalüüsile esineb hästi üks kvalitatiivse sisuanalüüsi tugevusi – osalejate maailma mõistmine ja nende tõlgenduste ning tähendusüsteemide uurimine (Kalmus *et al.*, 2015). Peale intervjuude läbiviimist intervjuud transkribeeriti ja tõlgiti eesti keelde. Osalejate nimed anonüümiseeriti, ning asendati pseudonüümidega transkribeerimise käigus. Esmalt oli intervjuude põhjaliku lugemise protsess, selleks et tähenduslikke üksusi leida. Sellele järgnes kodeerimise protsess. Tekstide kodeerimisel rakendati QCMap programmi, mis on loodud kvalitatiivse sisuanalüüsi meetodil tekstide analüüsimiseks. Saadud koodid koondati sisu sarnasuse alusel kategooriatesse.

Andmeanalüüsi kvaliteedi suurendamiseks kasutati kaaskodeerimist. Kaaskodeerimise protsessis osales töö juhendaja. Kaaskodeerimise protsessi käigus kodeeriti kõik 7 intervjuud kolmanda uurimisküsimuse valguses ning saadi sama tähendusliku sisuga koodid. Koodid erinesid ainult sõnastuse poolest. Tabelis 1 on toodud näide koodidest ja kategooriatest, mis saadi uurimisküsimuse: “Milline on Ida-Virumaa piirkonna vene emakeelega õpilaste suhtumine täielikult eestikeelsele haridusele üleminekusse?” analüüsil.

Tabel 1. Näide koodidest ja kategooriatest uurimisküsimuse “Milline on Ida-Virumaa piirkonna vene emakeelega õpilaste suhtumine täielikult eestikeelsele haridusele üleminekusse?” lõikes.

Õpilaste negatiivne suhtumine	on selle vastu; ei pea vajalikuks; suhtub halvasti; mõned lähevad Eestist ära; keeruline keel; oleks parem jätta võimalus valida; oleks parem jätta vene keeles õppimise võimalus; õppida keeles, mis ei ole sinu emakeel on raske
Õpilaste positiivne suhtumine	on selle poolt; suhtub hästi; peab vajalikuks; riigikeelt on vaja osata; hea võimalus keelt õppida
Õpilaste neutraalne suhtumine	suhtub mitmetähenduslikult; suhtub neutraalselt

Tulemused

Antud uurimistöö eesmärgiks oli selgitada välja Ida-Virumaa 6. ja 7. klassi vene emakeelega õpilaste arvamustele tuginedes nende suhtumine ja valmisolek täielikult eestikeelsele haridusele üleminekuks ja tegurid, mis mõjutavad õpilaste sõnul nende suhtumist ja valmisolekut. Uuringu tulemused on esitatud uurimisküsimuste lõikes, andmeanalüüsi käigus tekkinud kategooriate kaupa.

Õpilaste suhtumine üleminekusse

Intervjuude analüüsi käigus eristusid õpilaste suhtumises täielikult eestikeelsele haridusele üleminekusse järgnevad kategooriad: õpilaste negatiivne suhtumine, õpilaste positiivne suhtumine ja õpilaste neutraalne suhtumine.

Õpilaste negatiivne suhtumine

Õpilaste negatiivne suhtumine põhines peamiselt asjaolul, et õppimine keeles, mis ei ole nende emakeel, on raske. Mõned õpilased väitsid, et oleks parem, kui õpilased ja nende vanemad saaksid ise valida, millises koolis ja millises keeles nad õpivad.

Tõenäoliselt oleks parem kõik nii jätta, nagu see on. Need lapsed, kellele on vaja head eesti keele oskust, leiaksid ise viise selle õppimiseks. Või nende vanemad viiksid nad eestikeelsetesse koolidesse (Õpilane 6).

Intervjuudes toodi esile ka eesti keele raskust üldiselt. Õpilased selgitasid, et eesti keelt ei ole vaja õppida õpilastel, kes kavatsevad tulevikus Eestist ära minna ja teise riiki kolida.

Oleks parem jätta mõned vene koolid alles. Mõnel näiteks on tulevikus plaanis Eestist ära kolida, seega neil pole mõtet seda keelt õppida (Õpilane 4).

Õpilaste positiivne suhtumine

Õpilaste positiivne suhtumine põhines peamiselt asjaolul, et eesti keeles õppides on õpilastel suurepärane võimalus õppida riigikeelt.

Mõtlesin, et see oleks hea eelkõige nendele lastele, kes plaaneerivad jääda Eestisse elama. Nii õpivad nad keelt kiiremini (Õpilane 1).

Samuti selgitasid õpilased, et elades Eestis on eesti keele oskus väga tähtis ja vajalik, seepärast on nende suhtumine üleminekusse positiivne.

Ma suhtun sellesse hästi. Elades Eestis, peab keelt teadma (Õpilane 3).

Ma suhtun sellesse positiivselt. See on üsna õige otsus, et lapsed hakkaksid juba esimesest klassist harjuma riigikeelega. Neil on tulevikus lihtsam (Õpilane 4).

Õpilaste neutraalne suhtumine

Oli ka õpilasi, kes vastasid, et nende suhtumine on neutraalne või mitmetähenduslik. Õpilased selgitasid oma suhtumist sellega, et nende arvates on eestikeelsele haridusele üleminekul nii eeliseid kui ka puudusi.

Ühelt poolt on see hea ja kasulik, aga teiselt poolt on see lastele väga raske (Õpilane 2).

Ühest küljest on see vajalik, kuna elame Eestis. Kuid mõne jaoks see on mõttetu (Õpilane 1).

Õpilaste valmisolek üleminekuks eestikeelsele haridusele

Õpilastelt küsiti, milline oleks nende valmisolek eestikeelsele õppele üleminekuks.

Andmeanalüüsil moodustus kolm kategooriat: valmisolek puudub, valmisolek on osaliselt olemas, valmisolek on täielikult olemas.

Õpilastel puudub valmisolek

Vastavate õpilaste hulgas oli neid, kes väitsid, et nendel puudub piisav valmisolek ning nad ei saaks eesti keeles õppimisega hakkama.

Hindaksin oma ettevalmistust väga halvaks (Õpilane 1).

Kui meile oleks selline uudis öeldud, siis ma istuksin terve suve kodus ja õpiksin eesti keelt. Ma ei oleks selleks valmis (Õpilane 4).

Õpilastel on täielik valmisolek olemas

Uuringus osalenud õpilaste hulgas oli neid, kes ütlesid et nendel on täielik valmisolek olemas ja et nad hakkaksid järgmisest õppeaastast hea meelega eesti keeles õppima.

Nagu ma juba mainisin, oleksin ma valmis. Üldiselt olen ma juba praegu valmis (Õpilane 3).

Õpilastel on osaliselt valmisolek olemas

Vastavate hulgas oli ka neid, kes ütlesid, et nendel on osaliselt valmisolek olemas, ning nad vajaksid täiendavat ettevalmistust. Õpilased hindasid enda valmisolekut keskpäraseks.

Ma ei tea isegi. Keskpärane (Õpilane 6).

Peamiselt hindasid õpilased oma valmisolekut eesti keele oskuse järgi tuues välja, et eesti keelest saadakse aru ja seda mõistetakse juhul kui nendega räägitakse aeglaselt. Samas selgitati, et enamasti nad ei mõista eesti kõnekeelt.

No minu tase pole väga kõrge. Allpool keskmist, umbes A2 tasemel. Aga see ei oleks kindlasti piisav. Kui näiteks eestlane räägib piisavalt aeglaselt, siis ma saan aru ja suudan isegi midagi vastata. Aga eestlased räägivad tavaliselt väga kiiresti (Õpilane 4).

Tegurid mis mõjutavad õpilaste suhtumist ja valmisolekut

Saadud vastuste põhjal sai tuvastada järgmised kategooriad ehk tegurid mis mõjutavad õpilaste suhtumist ja valmisolekut: õpetajate kompetentsus, mitmekesisus hariduses, tuleviku perspektiivid, piirkonna keeleseisund, vanemate toetus, täiendav keeleõpe ning piisav ettevalmistusaeg.

Õpetajate kompetentsus

Õpilased selgitasid, et nende jaoks on oluline, et õpetajad suudaksid selgitada õppematerjali selgelt venekeelsetele õpilastele, ning nende jaoks on oluline õpetajate kompetentsus.

Võiksin soovida, et tulevased õpetajad aitaksid õpilastel eesti keele õppimisega maksimaalselt hakkama saada. Et nad seletaksid ülesandeid konkreetselt ja vajadusel aitaksid tõlkida (Õpilane 6).

Mitmekesisus hariduses

Samuti on õpilastele oluline, et õppetöö oleks mitmekesine ning nad toetavad erinevate mängude ja muude tegevuste, näiteks avatud loengute läbiviimise kasutamist, mis aitavad kaasa õpilaste eesti keele arengule.

Oleks tore, kui koolides korraldatakse rohkem loenguid erinevatel teemadel just eesti keeles. Et kutsutaks eestikeelseid inimesi ja arutaks nendega erinevaid teemasid. Näiteks hiljuti meil oli loeng looduse kaitsmisest. See oleks äge praktika ja huvitav (Õpilane 3).

Tuleviku perspektiivid

Olulist rolli õpilaste suhtumises ja valmisolekus mängivad ka tuleviku perspektiivid ja kasu õpilaste jaoks. Õpilaste sõnul eestikeelsele õppele üleminek võib valmistada õpilasi ette tulevikuks: nad saavad edukalt tööd või õpivad raskusteta kõrghariduses ja keskhariduses.

Noh, kui me tulevikus hakkame üle minema eestikeelsele õppele, siis see on kõigile venekeelsetele hea. Me elame riigis, kus eesti keel on vajalik. Lastel tulevikus oleks lihtsam kohaneda. Näiteks kui nad lähevad gümnaasiumisse, siis neil oleks juba hea ettevalmistus. Või ülikooli (Õpilane 7).

Piirkonna keeleseisund

Õpilaste sõnul ei ole nende piirkonna keeleline võimekus piisav, kuna Ida-Virumaa elanikkonna eesti keele tase on madal. Seetõttu on seal vähe eesti keele oskusega õpetajaid, kes suudaksid eesti keele õpetamisega hästi hakkama saada.

Kõik meie õpetajad on venekeelsed. Nad õppisid veel Nõukogude Liidu ajal ja ei oska keelt (Õpilane 6).

Mõistsin, et meie koolis ja üldiselt Ida-Virumaal tekivad suured raskused. Meie eesti keele tase on väga madal (Õpilane 3).

Vanemate toetus

Osa õpilastest tõid välja, et vanemate toetus on oluline eesti keele õppesse üleminekul. Nende arvates võib vanemate toetus ja valmisolek mängida rolli lapse võimekuse arengus selles keeles ning aidata neil kiiremini ja edukamalt kohaneda uue keelekeskkonnaga.

Samuti on väga oluline, et lastel oleksid vanemad, kes neid toetaksid ja aitaksid. Näiteks õpilaste vanemate suhtumist mõjutab see, kui hästi nad ise ettevalmistatud on (Õpilane 7).

Täiendav keeleõpe

Lisaks vanemate toetusele töid osa vastajatest esile täiendavate eesti keele tundide ja eesti keele praktika olulisuse. Nende sõnul aitavad täiendavad tunnid ja keelepraktika mitmekesistada õppeprotsessi ning suurendada nende valmisolekut eesti keeles suhtlemisel ja õppimisel.

Ma võiksin käia eraõpetaja juures ja rohkem suhelda eestikeelsete inimestega. Näiteks oma vennaga. Ja veel rohkem eesti keeles lugeda (Õpilane 2).

Piisav ettevalmistusaeg

Õpilaste valmisolekut mõjutavateks teguriteks pidasid õpilased ka piisavat ettevalmistusaega. Nad selgitasid, et eesti keelele ülemineku süsteem oli kavandatud liiga järsult ja seetõttu võivad õpilastel tekkida raskused ettevalmistusega.

Ma tahaksin öelda, et mulle tundub, et üleminek toimub liiga järsult. Oleks hea, kui sellest oleks ette teatatud. Vähemalt mõne aasta jooksul (Õpilane 4).

Arutelu

Töö eesmärgiks oli selgitada välja Ida-Virumaa 6. ja 7. klassi vene emakeelega õpilaste arvamuste tuginedes nende suhtumine ja valmisolek täielikult eestikeelsele haridusele üleminekuks ja tegurid, mis mõjutavad õpilaste sõnul nende suhtumist ja valmisolekut.

Selgus, et uuringus osalevate õpilaste suhtumine eestikeelsele haridusele üleminekusse on erinev. Osa uuringus osalenud õpilastest suhtub üleminekusse hästi ja väidab, et see mõjutab venekeelsete õpilaste tulevikku positiivselt, sest kui õpilastele õpetatakse riigikeelt alates madalamatest klassidest, mõjutab see positiivselt nende eesti keele oskust ja aitab neil seda kiiremini ja tõhusamalt tulevikus õppida. See omakorda kinnitab Haridus- ja Teadusministeeriumi (2022b) väidet, et eestikeelse kooli valimise üks oluline motiiv muu kodukeelega perede jaoks on seotud sooviga parandada eesti keele oskust, sest läbi keele loodetakse saavutada kvaliteetsem haridus ning integreeruda ühiskonda kiiremini. Mõned õpilased suhtusid üleminekusse siiski neutraalselt või isegi negatiivselt. Peamine põhjus oli see,

et nende arvates on eesti keel üsna raske keel ja seda on keeruline omandada ning neil on olnud vähene ettevalmistus aeg.

Uuringus osalenud õpilased mainisid, kui oluline on see, et õpetajad pööraksid venekeelsetele lastele suurt tähelepanu ja aitaksid neil igati kohaneda. See kinnitab Haridus- ja Teadusministeeriumi (2022a) väidet, et venekeelsetes koolides, kus esimeses kooliastmes oli eesti keele õpe minimaalne, on üleminekuks vaja rohkem toetust ja nõustamist. Seega saab järeldada, et venekeelsete õpilaste toetus mängib olulist rolli ülemineku protsessis, et mitte suurendada juba olemasolevat akadeemilist ebavõrdsust. Käesoleva uuringu tulemused näitavad, et õpilaste toetuses keeleoskuse arendamisel on arenguruumi.

Kuigi keelekümblust on aastaid praktiseeritud (Schmidt-Liu, 2018), selgus antud bakalaureuse töö raames läbi viidud intervjuudes, et lisaks eelmainitule, et tänaseni õpitu, ei ole olnud piisavalt tulemuslik, et õpilased tunneksid, et nad saavad jätkata õpinguid eesti keeles. Siiani on Eestis kasutatud erinevaid meetodeid eesti keele juurutamiseks, nagu keelekümbustus ja LAK-õpe. Keelekümbustus aitab laiendada teise keele sõnavara, hõlbustades sujuvat vestlust ja keerukamate lausete kasutamist, samuti vähendades kõnes pause (Freed et al., 2004). Lisaks on Eestis laialt kasutusel lõimitud aine- ja keeleõpe ehk LAK-õpe, see meetod võimaldab efektiivselt omandada võõrkeelt, integreerides keeleõppe teiste ainete õppimisega (Mehisto et al., 2010). Praeguseks kogutud tulemuste põhjal ei saa seda kindlalt väita, kuid võib eeldada, et siiani ei ole need meetodid eesti keele juurutamiseks õppetöös piisavalt tõhusalt mõjutanud venekeelsete õpilaste valmisolekut.

Õpilaste valmisolek täielikult eestikeelsele õppele üleminekuks oli samuti väga erinev. Intervjueeritavate hulgas oli õpilasi, kes olid täielikult valmis, neid, kes olid osaliselt valmis, ja neid, kellel puudus üldse ettevalmistus. Sarnaselt Eesti Ühiskonna Lõimumise Monitooringus välja toodule (Voog *et al.*, 2023) oli intervjueeritavate sõnul täieliku valmisoleku puudumise põhjuseks õpetajate vähene ettevalmistus ja nende ebapiisav riigikeele oskus. Seega võib väita, et mure õpetajate keeleoskuse ja kompetentsuse osas on õpilastel omal nahal tunda. Samuti on Ida-Virumaa õpilaste sõnul probleem ja raskus eestikeelsele haridusele üleminekul see, et antud piirkonna elanike eesti keele oskuse tase on üsna madal. Kõige enam on vene keel levinud Ida-Virumaa linnades, samuti on Ida-Virumaa vene emakeelega elanike seas madalaima eesti keele oskusega piirkond (Lukk *et al.*, 2017). Saadud andmete põhjal võib oletada, et õpilased

tunnevad ebakindlust seoses Ida-Virumaa piirkonna ettevalmistusega eestikeelsele haridusele üleminekuks, sest Ida-Virumaal on suur venekeelse elanikkonna osakaal.

Lisaks eespool nimetatud teguritele mõjutavad õpilaste valmisolekut ka täiendavad eesti keele tunnid. Näiteks keeleõpetajate või keelekoolide külastamine. Õpilased mainivad ka vanemate toetuse olulisust ja vanemate valmisoleku taset eesti keele õppele üleminekuks. Membergi (2022) uuringus osalenud lapsevanemate arvates on Ida-Virumaa laste eesti keele tase ebapiisav ning nad süüdistavad selles kooli ja haridussüsteemi, mis omakorda tähendab see et negatiivne lapsevanemate suhtumine üleminekusse võib mõjutada laste valmisolekut. Autor leiab, et vanemate ja koolide koostööl on oluline roll ülemineku protsessis, nagu on välja toonud ka Memberg (2022), sest laste motivatsioon on seotud lapsevanemate suhtumisega ja valmisolekuga.

Tänu sõnad

Töö autor tänab kõiki õpilasi ja nende vanemaid, kes olid valmis käesolevas uuringus osalema ja andsid nõusoleku intervjuude läbiviimiseks. Samuti soovib autor tänada oma juhendajaid nende töö, abi ja toetuse eest.

Autorsuse kinnitus

Kinnitan, et olen koostanud ise käesoleva lõputöö ning toonud korrektselt välja teiste autorite ja toetajate panuse. Töö on koostatud lähtudes Tartu Ülikooli haridusteaduste instituudi lõputöö nõuetest ning on kooskõlas heade akadeemiliste tavadega.

Veronika Levchenko

16.05.2024

Kasutatud kirjandus

- Carcia, O. (2009). *Bilingual Education in the 21st Century: A Global Perspective*. Chichester: John Wiley and Sons Ltd.
- Chostelidou, D., & Griva, E. (2014). *Measuring the effect of Implementing CLIL in Higher Education: An experimental Research Project*. *Procedia - social and Behavioral Sciences*, 116, 2169-2174.
- Eesti Koostöö Kogu. (s.a.). *Eesti inimarengu aruanne 2016/2017 - põhisõnumid*.
<https://kogu.ee/eesti-inimarengu-aruanne-2016-2017-pohisonumid/>
- Eksamite infosüsteem. (2022, 22. aprill). *Testide tulemuste statistika*.
<https://eis.ekk.edu.ee/eis/eksamistatistika>
- Freed, B. F., Segalowitz, N., & D.P. Dewey (2004). Context of learning and second language fluency in French: Comparing regular classroom, study abroad, and intensive domestic immersion programs. *Studies in Second Language Acquisition*, 26(02), 275-301.
- Haridus- ja Noorteamet. (2024). *Muu kodukeelega laps*.
<https://harno.ee/muu-kodukeelega-laps>
- Haridus- ja Teadusministeerium. (2022a). *Eestikeelsele haridusele üleminek*.
<https://www.hm.ee/uleminek>
- Haridus- ja Teadusministeerium. (2022b). *Muu kodukeelega laps Eesti koolis*.
<https://www.hm.ee/muu-kodukeelega-laps-eesti-koolis>
- Haridusportaal Edu (s.a.). *Alusharidus*.
<https://haridusportaal.edu.ee/artiklid/alusharidus#lasteaia-%C3%B5ppekeelest-erineva-ema-akeelega-lapsed>
- Kalmus, V., Linno, M., & Masso, A. (2015). *Sotsiaalse analüüsi meetodite ja metodoloogia õpibaas*. Tartu Ülikool. <https://samm.ut.ee/kvalitatiivne-sisuanalyys>
- Keeleseadus. (2011). *Riigi Teataja 2011, Lisa 1*.
<https://www.riigiteataja.ee/akt/118032011001?leiaKehtiv>
- Kultuuriministeerium. (2020). *Eesti Integratsiooni Monitooring 2020*.
<https://www.kul.ee/eesti-integratsiooni-monitooring-2020>
- Laherand, M.-L. (2008). *Kvalitatiivne uurimisviis*. OÜ Infotrükk
- Lepik, K., Harro-Loit, H., Kello, K., Linno, M., Selg, M., & Strömpl, J. (2014). *Sotsiaalse analüüsi meetodite ja metodoloogia õpibaas. Intervjuu*. Tartu Ülikool.

<https://samm.ut.ee/intervjuu>

Lukk, M., Koreinik, K., Kaldur, K., Kivistik, K., Jaigma, M., Pertšjonok, A., Vihman, V.-A., & Villenthal, A. (2017). *Eesti keeleteisund*. Tartu Ülikool.

https://dspace.ut.ee/bitstream/handle/10062/56511/Aruanne_2017.pdf?sequence=5&isAllowed=y

Mehisto, P., Marsh, D., Frigols, M., Võlli, K., Asser, H., & Kärema, T. (2010). *Lõimitud aine- ja keeleõpe*. Tallinn: Integratsiooni ja Migratsiooni Sihtasutus Meie Inimesed

Memberg, D. (2022). *Hoiakud ja valmisolek seoses üleminekuga eestikeelsele õppele Jõhvis ja Kohtla-Järvel* [magistritöö, Tartu Ülikool]. DSpace.

<https://dspace.ut.ee/handle/10062/84008>

Mägi, E., Polynin, I., Koppel, K., Kivistik, K., Melesk, K., Anniste, K., Kaldur, K., Seppel K., Sepper, M., Murasov, M., Masso, M., Shaharyar, N., Kunitsõn, N., Vetik, R., & Pohla, T. (2020). *Eesti ühiskonna lõimumise monitooring 2020*. Kultuuriministeerium

<https://www.ibs.ee/wp-content/uploads/2022/01/Eesti-Integratsiooni-Monitooring-2020.pdf>

Ouertani, A. (2021). *Keel ei ole eesmärk, vaid tööriist: Mis toimub eesti keelega Ida-Virumaal ning miks mõni seda õpib ja mõni mitte*. Mürileht. <https://www.muurileht.ee/keel-ei-ole-eesmark-vaid-tooriist-mis-toimub-eesti-keelega-ida-virumaal-ning-miks-moni-seda-opib-ja-moni-mitte/>

Reek, H. (2012). *Miks valiti eesti õppekeelega kool? Projekti Muukeelne laps Eesti koolis lõpparuanne*. Tallinna Ülikooli Psühholoogia Instituut.

http://dspace.ut.ee/bitstream/handle/10062/40681/Keel_muukeelnelaps.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Rämmer, A. (2014). *Valimi moodustamine*. K. Rootalu, V. Kalmus, A. Masso, & T. Vihalemm (toim), *Sotsiaalse analüüsi meetodite ja metodoloogia õpibaas*. <http://samm.ut.ee/valimid>.

Sau-Ek, K., Loogma, K., & Vööbus, K. (2008). *Keelekümbuse 2007.-2008.a. uurimusearuanne*. TLÜ Haridusuuringute Keskus.

http://kke.innove.ee/images/failid/pdf/teadusuuringud/aruanne_hkk_nov2008.pdf

Schmidt-Liu, A. (2018). *Keelekümbuse eelised ja puudused üheksanda klassi õpilaste tõlgenduse* [magistritöö, Tartu Ülikool]. DSpace.

<https://dspace.ut.ee/server/api/core/bitstreams/fda11853-372e-44f6-a5d2>

4316f553553c/content

Statistikaamet. (2021, 14.märts.). *Eesti elanikud räägivad 231 eri emakeelt.*

<https://www.stat.ee/et/uudised/eesti-elanikud-raagivad-231-eri-emakeelt>

Strömpl, J. (s.a.). *Kvalitatiivsed uurimismeetodid sotsiaalteadustes*. Tartu Ülikool.

Vahtramäe, E. (2023). *Vene koolide eestikeelsele õppele ülemineku konstrueerimine juhtkirjades ja kommentaariumides*. [magistritöö, Tartu Ülikool]. DSpace.

<https://dspace.ut.ee/handle/10062/90489>

Virkus, S. (2016). *Intervjuu, vaatlus ja sisuanalüüs*. Tallinna Ülikool.

https://www.tlu.ee/~sirvir/Intervjuu_vaatlus_ja_sisuanals/intervjuu_kavandaminja_lbiine.html

Voog, A., Hämmal J., Esko, K., Seppel K., Lauristin M., Karu M., & Vihalemm, T. (2023). *Eesti Ühiskonna Lõimumise Monitooring*. Kultuuriministeerium.

<https://www.kul.ee/sites/default/files/documents/2024-04/EIM%202023%20aruanne.pdf>

Lisad

Lisa 1. Lapsevanemate nõusoleku vorm

Lugupeetud lapsevanem

Mina olen Tartu Ülikooli kolmanda kursuse tudeng Veronika Levchenko, kirjutan lõputööd teemal "Ida-Virumaa piirkonna vene emakeelega õpilaste suhtumine ja valmisolek täielikule eestikeelsele haridusele üleminekuks ning neid mõjutavad tegurid". Soovin läbi viia intervjuu teie lapsega selleks, et koguda andmeid minu uurimistöö jaoks. Palun teie ja teie lapse nõusolekut intervjuul osalemiseks ning selle salvestamiseks. Pärast intervjuud transkribeeritakse salvestis kirjalikule kujule. Teie lapse nime asemel kasutatakse varjunime ning tulemused esitatakse anonüümselt. Helisalvestised kustutatakse pärast transkribeerimist ning intervjuu sisu vaadatakse üle vaid minu ja andmeanalüüsi läbiviijate poolt. Enne intervjuu algust tutvustatakse teie lapsele tema õigusi ning intervjuu eesmärki ning küsitakse tema nõusolekut osalemiseks ja salvestamiseks. Teil ja teie lapsel on igal ajal võimalik loobuda intervjuul osalemisest. Kui olete nõus, et teie laps intervjuus osaleb, palun kinnitage seda oma allkirjaga. Olen lugenud intervjuueeritava informeerimise ja teadliku nõusoleku vormi ning nõustun oma lapse osalemisega intervjuus.

Nimi:

Allkiri:

Kuupäev:

Uuringu läbiviija kontakt:

Lisa 2. Intervjuu kava eesti keeles

SOOJENDAVID KÜSIMUSED

- Kuidas on Sinu päev läinud?
 - Kuidas sulle tänane ilm meeldib?
-

SISSEJUHATAVAD KÜSIMUSED

- Kas Sa tead, et alates 2024. aastast lähevad kõik Eestis olevad venekeelsed koolid 1. ja 4. klassides üle täielikult eestikeelsele õppele?
 - Millised olid sinu esimesed mõtted, kui sa sellest teada said? Palun põhjenda miks?
-

ÕPILASTE SUHTUMINE ÜLEMINEKUSSE

- Kuidas Sina sellesse suhtud, et järgmisel aastal peavad kõik õpilased Eestis hakkama 1. ja 4. klassis õppima eesti keeles?
 - Kas Sina oled pigem selle poolt või vastu? Miks?
 - Mis muudaks Sinu arvamust? (Juhul, kui väljendas negatiivset suhtumist).
 - Pead Sa eestikeelsele haridusele üleminekut vajalikuks? Palun põhjenda miks?
-

ÕPILASTE VALMISOLEK ÜLEMINEKUKS

- Kui mõtled sellele, et alustaksid järgmisel aastal õppimist eesti keeles, siis kui valmis Sa selleks oled?
 - Kuidas Sa hindad oma eesti keele oskust üldiselt?
 - Kas saad juba praegu eesti keelest aru? Kuidas oskad eesti keeles kirjutada/lugeda/rääkida?
 - Kas sinu arvates on sinu kool õpilasi piisavalt ette valmistanud eestikeelsele haridusele üleminekuks?
 - Mida saaks Sinu kool teha, et aidata parandada Sinu valmisolekut?
 - Mis Sind veel aitaks, et saaksid eesti keele kiiremini selgeks?
-

TEGURID MIS MÕJUTAVAD SUHTUMIST

- Mis on see, mis mõjutab Sinu suhtumist eesti keeles õppimisele?
 - Mida soovid veel eestikeelsele õppele ülemineku kohta öelda?
-

TAUSTAKÜSIMUSED

- Kui vana Sa oled? Mis klassis sa õpid?
- Mis on sinu kodune keel?
- Kui palju Sa oled siiani koolis eesti keeles õppinud? Mis tundides ja mitu korda nädalas Sa näiteks sel aastal eesti keeles õpid?
- Kas sa jälgid eestikeelset sotsiaalmeediat?
- Kas sa vaatad eestikeelseid telekanaleid?
- Kas sul on kedagi kellega sa suhtled eesti keeles?

Lisa 3. Intervjuu kava vene keeles

РАЗМИНОЧНЫЕ ВОПРОСЫ

- Как проходит/прошёл твой день? Как тебе сегодняшняя погода?
-

ВВОДЯЩИЕ ВОПРОСЫ

- Знаешь ли ты о том, что со следующего учебного года все русские школы переводят первые и четвертые классы на полностью эстонское обучение?
 - Какие первые мысли у тебя появились, когда ты узнал/-а об этом?
-

ОТНОШЕНИЕ УЧЕНИКОВ К ПЕРЕХОДУ НА ЭСТОНОЯЗЫЧНОЕ ОБРАЗОВАНИЕ

- Как ты относишься к тому, что во всех русских школах, первые и четвертые классы, со следующего года переводятся на эстоноязычное образование?
 - Ты больше за или против этого? И почему?
 - Что бы могло изменить твоё мнение? (В случае, если ответил, что против).
 - Считаешь ли ты переход на эстоноязычное образование необходимостью? Объясни почему ты так считаешь?
-

ПОДГОТОВЛЕННОСТЬ УЧЕНИКОВ К ПЕРЕХОДУ НА ЭСТОНОЯЗЫЧНОЕ ОБРАЗОВАНИЕ

- Если представить, что со следующего года тебе тоже бы пришлось перейти на эстонское обучение, как бы ты оценил/-а свою подготовленность к этому?
 - Как ты оцениваешь уровень своего владения эстонским языком в целом?
 - Как ты считаешь, достаточно ли твоя школа подготовила учеников к переходу на эстонское обучение?
 - Что бы могла сделать твоя школа для того, чтобы улучшить твою подготовленность?
 - Что бы помогло лично тебе улучшить твою подготовленность?
-

ФАКТОРЫ, ВЛИЯЮЩИЕ НА МНЕНИЕ

- Что влияет на твое отношение к обучению на эстонском языке?
 - Что еще ты хотел/-а бы сказать о переходе на обучение на эстонском языке?
-

СПРАВОЧНЫЕ ВОПРОСЫ

- Сколько тебе лет?
- В каком классе ты учишься?
- Какой у тебя родной язык?
- Как много ты уже изучал эстонский язык в школе? На каких уроках и сколько раз в неделю вы занимаетесь на эстонском языке, например, в этом году?
- Следишь ли ты за социальными сетями на эстонском языке?
- Смотришь ли ты телеканалы на эстонском языке?

Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina, Veronika Levchenko

1. Annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) minu loodud teose „Ida-Virumaa piirkonna vene emakeelega õpilaste suhtumine ja valmisolek täielikult eestikeelsele haridusele üleminekuks ja neid mõjutavad tegurid“, mille juhendajad on Tiina Tubli ja Liina Lepp, reprodutseerimiseks eesmärgiga seda säilitada, sealhulgas lisada digitaalarhiivi Dspace kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni.
2. Annan Tartu Ülikoolile loa teha punktis 1 nimetatud teos üldsusele kättesaadavaks Tartu Ülikooli veebikeskkonna, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace kaudu Creative Commons'i litsentsiga CC BY NC ND 3.0, mis lubab autorile viidates teost reprodutseerida, levitada ja üldsusele suunata ning keelab luua tuletatud teost ja kasutada teost ärieesmärgil, kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni.
3. Olen teadlik, et punktides 1 ja 2 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.
4. Kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei riku ma teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse õigusaktidest tulenevaid õigusi.

Veronika Levchenko

16.05.2024